

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése

6/2015. (I.20.) önkormányzati rendelete

Székesfehérvár Jancsár-völgy helyi védetté nyilvánításáról

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdés b) pontja, 36. §. (1) és 55. §. (1) bekezdéseiben és a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség véleményének kikérésével a következőket rendeli el:

I. Rész

Általános rendelkezések

1.§ Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánítja a jelen rendelet 1. számú mellékletben meghatározott kiterjedésű, Székesfehérvár közigazgatási területéhez tartozó Jancsár-völgy 18,0932 ha területét.

2.§ A védett terület elnevezése: Székesfehérvár Jancsár-völgy természetvédelmi terület (a továbbiakban: természetvédelmi terület)

3.§ A helyi jelentőségű természetvédelmi terület ingatlan nyilvántartási adatait a rendelet 1. számú melléklete tartalmazza.

4.§ A védetté nyilvánítás megalapozásához a jelenlegi állapot bemutatását, a védendő természeti értékek, a növény és állatvilág felsorolását a rendelet 2.-3.-4. számú mellékletei részletezik.

5.§ A védetté nyilvánítás célja:

- a) a természetvédelmi szempontból értékes élőhelyeknek, a védett növény és állatfajok fennmaradásának biztosítása a jelenlegi vagy jobb ökológiai állapotban
- b) idegenhonos erdők átalakítása őshonossá a tatárjuharos löszölgyes fás szárú fajkészletre alapozva
- c) fűzligetek megőrzése
- d) löszpuszta gyepek maradványok állapotfejlesztése, cserjésedés kíméletes visszaszorítása
- e) agresszíven terjedő özönnövények visszaszorítása a teljes területen
- f) helyi lakosság számára sétaút létesítése

6.§ A helyi jelentőségű természetvédelmi területet jelölő tábla felirata: „Természetvédelmi terület – Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata”.

7.§ E rendelet 5. számú melléklete tartalmazza a terület természetvédelmi kezelési tervét, látogathatósági szabályait, valamint a területre vonatkozó korlátozásokat és tilalmakat.

8.§ A természetvédelmi terület őrzését, megóvását, károsításának megelőzését a Székesfehérvár Városgondnoksága Kft. (8000 Székesfehérvár, Szent Vendel u. 17/a.) látja el.

II. Rész

4. Eljáró hatóságok és jogkövetkezmények

9.§

(1) A természetvédelmi terület területét és rendeltetését érintő vagy befolyásoló tervek jóváhagyásához illetve módosításához, hatósági engedélyek kiadásához az első fokon eljáró természetvédelmi hatóság, Székesfehérvár Megyei Jogú Város Jegyzőjének (a továbbiakban: Jegyző) előzetes hozzájárulása szükséges.

(2) A jelen rendelet 5. számú mellékletében meghatározott, a természetvédelmi terület fenntartását, fejlesztését szolgáló feladatok elvégzéséhez a Jegyző előzetes hozzájárulása szükséges.

10. §

(1) Aki tevékenységével vagy mulasztásával megsérti a jelen rendeletben foglaltakat, a vonatkozó jogszabályban foglalt természetvédelmi bírságot köteles fizetni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott természetvédelmi bírság kiszabásával kapcsolatos hatáskör gyakorlására a Jegyző jogosult.

III. Rész

Záró rendelkezések

9.§ E rendelet 2015. február 1. napján lép hatályba.

Dr. Cser-Palkovics András
polgármester

Dr. Bóka Viktor
jegyző

Záradék:

A rendeletet 2015. január 20. napján kihirdettem.

Dr. Bóka Viktor
jegyző

A helyi természetvédelmi terület ingatlan nyilvántartási adatai

Tulajdonosi csoport/ kezelő Kiterjedés (ha) magántulajdonosok 18,0932

Település neve	hrsz	Kiterjedés (ha)	Művelési ág	Tulajdonosi csoport/kezelő
Székesfehérvár	020196/4	1,4214	legelő	1 magántulajdonos
Székesfehérvár	020196/3	1,4190	legelő	1 magántulajdonos
Székesfehérvár	020196/1	1,7464	legelő	1 magántulajdonos
Székesfehérvár	020197/8b	0,7508	legelő	1 magántulajdonos
Székesfehérvár	020197/8c	0,3463	erdő	1 magántulajdonos
Székesfehérvár	020197/8d	0,0488	kivett út	1 magántulajdonos
Székesfehérvár	020197/8f	0,0823	legelő	1 magántulajdonos
Székesfehérvár	020197/8g	0,0490	kivett árok	1 magántulajdonos
Székesfehérvár	020200/5	0,4904	szántó	1 magántulajdonos
Székesfehérvár	020200/4	1,6120	szántó	1 magántulajdonos
Székesfehérvár	020200/2	5,0987	erdő	3 magántulajdonos
Székesfehérvár	020200/1a	0,6532	rét	1 magántulajdonos
Székesfehérvár	020200/1b	1,0952	nádas	1 magántulajdonos
Székesfehérvár	020199/14b	0,9419	legelő	1 magántulajdonos
Székesfehérvár	020199/13b	0,5825	legelő	1 magántulajdonos
Székesfehérvár	020199/12b	0,3416	legelő	1 magántulajdonos
Székesfehérvár	020199/1a	0,1369	erdő	1 magántulajdonos
Székesfehérvár	020199/1b	0,1220	legelő	1 magántulajdonos
Székesfehérvár	020199/1c	1,1548	szántó	1 magántulajdonos

A terület védetté nyilvánításának indokolása

Jancsár-völgy helyi jelentőségű Természetvédelmi Terület az alábbi három, fontossági sorrendben ismertetett célkitűzést szolgálja:

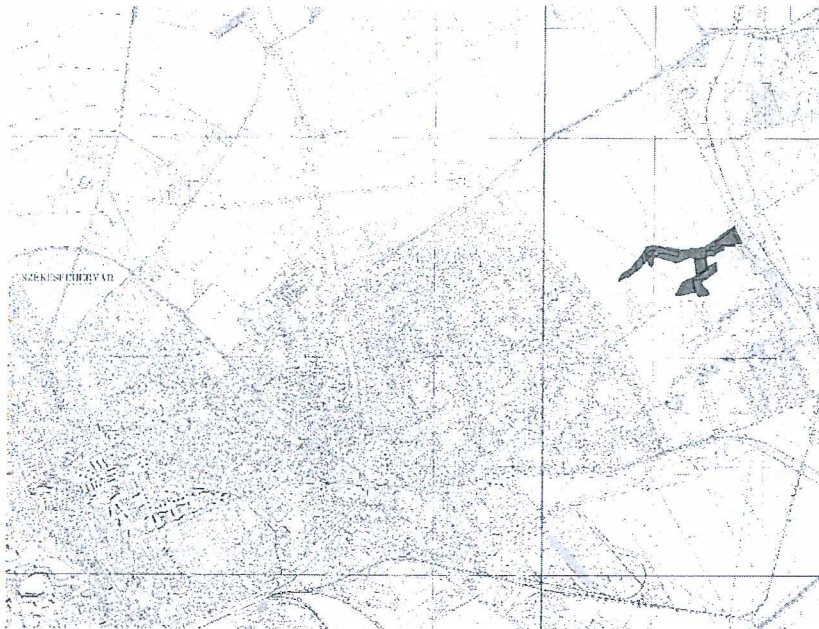
1. löszgyep maradványok életközösségének megőrzése, fejlesztése
2. völgyalji üde élőhelyek (fehér fűz liget és nádas) életközösségének megőrzése, fejlesztése
3. tájkép esztétikai értékeinek védelme és a terület társadalmi szolgáltatásainak fejlesztése.

A terület általános jellemzése

A terület Székesfehérvár város közigazgatási területén belül, a város belterületétől keleti irányban helyezkedik el. Kizárólag földutakon közelíthető meg, északi déli és nyugati irányban is döntően szántóföldek övezik. Nyugati és déli oldalon, kis szakaszon felhagyott anyagnyerő helyekkel érintkezik, melyeket kisebb gyepparadványok öveznek. Keleti oldalon keskeny erdősáv választja el a Császár-víz völgyétől, mögötte pedig a Velencei-hegység vonulatától. Melyek a Nemzeti Ökológiai Hálózat részét képezik, részben pedig Natura 2000 kijelölés alatt állnak.

A Mezőföld területén évezredekkel ezelőtt lösztölgyesek előfordulása volt jellemző, vagyis alapvetően száraz erdőkkel borított táj lehetett. A több évezredes emberi használat az erdőterületeket mára apró foltcskákká zsugorította az erdőélés, erdőirtás és erdei legeltetés következtében. E használat hatására sok évszázaddal ezelőtt az erdők helyén az akkor még nagy területeket borító löszgyep vegetáció fajai telepedtek meg és értékes gyepek alakultak ki. Az utóbbi évszázadokban (XVIII. századtól egyre erősödő mértékben) a mezőgazdaság fokozatosan intenzifikálódott, s e gyepek túlnyomó többségét beszántás pusztította el, ezzel a természetes vegetáció visszaszorult a meredek geomorfológiájú területekre. A szántóföldek tengerébe szigetszemen megőrződött gyepekre azután az állattartás (elsősorban juhászat) gyakorolt erőteljes hatást, hiszen az összességében kis kiterjedésű gyepeket sok helyütt erőteljesen túllegeltették.

A terület vegetációja erőteljesen magán viseli az emberi használat nyomait. Az erdőterületek döntően telepítés eredményeként jöttek létre, az összes erdő közel 60%-a idegenhonos fajokból áll. A terület közel 20%-a szántóföldi művelés alatt áll, vagy művelés alól kivett roncsolt terület (pl.: földút). A terület legértékesebb életközössége a löszpusztarét a teljes területnek kevesebb, mint 10 %-át borítja, de a megmaradt foltok faj gazdagok és mérsékelten degradálódtak. Igen erőteljes ugyanakkor a cserjésedés - elsősorban egybibés galagonyával - a mára zárt cserjéssé alakult területek néhány évtizeddel korábban még értékes löszgyepek voltak. A cél a terület állapotának, további romlásának a megakadályozása, a folyamatok kedvező irányba történő terelése.

A Jancsár-völgy Természetvédelmi Terület elhelyezkedése

Földtan, felszínalaktan

Székesfehérvár területe, így a Jancsár-völgy is az Alföld Nagytájhoz, a Mezőföld középtájhoz, azon belül a Sárrét kistájhoz tartozik, de annak keleti, a Középmezőföld kistájjal érintkező szegélyén helyezkedik el. A Jancsár-völgy területe lösszel fedett hordalékkúp síkság, mely alacsony dombokból, valamint vízállásos völgytalpból áll. A terület fűzligettel és nádassal borított északi része déli irányban meredek lejtőoldallal emelkedik a szántóföldek felé.

A tengerszint feletti magasság 120-170 m között változik. A tervezési területen földtani szempontból jelentős egyedi érték nem található.

Éghajlat

A terület mérsékelten meleg, száraz éghajlatú, ahol a vízhiány is jelentős. Az évi napsütés 1980 óra körüli, az évi középhőmérséklet 9,5-9,7 C. A csapadék évi összege 550-580 mm közötti, a téli félévben átlagosan 35 hótakarós nap várható. Az ariditási index 1,21-1,28. Az uralkodó szélirány É-ÉNy-i, második helyen áll a DK-i. Az átlagos szélesség 2,5-3,0 m/s.

Vízrajz

A területen forrás, és egy ebből táplálkozó állandó vízfolyás van, amely csak aszályos időszakban apad el. A Jancsár-völgy legmélyebb része a kis vízfolyásnak és az alacsonyan elhelyezkedő talajvíznek köszönhetően több helyen süppedékes, mocsaras, néhol náddal borított. A területe talajvíz figyelő kút nem található, a térségre jelzett talajvíz mélysége a löszhátak alatt 4-6 m, az alacsonyabb felszíneken 2-4 m közötti, míg a völgytalpakon 2 m felett van átlagosan.

Talaj

A Jancsár-völgy közvetlen vízhatás alatt nem álló magasabb fekvésű területein (mint 020199/1; 020200/4 és 5; 020196/1,3 és 4 hrsz) löszös üledéken kialakult mészlepedékes csernozjom, a 020200/2 hrsz meredek lejtőoldalán csernozjom barna erdőtalaj, míg a völgyalj, időszakosan felszíni vízborítással jellemezhető területein (fűzliget és nádas vegetáció) réti öntéstalaj alakult ki. A tervezési terület déli gyepes nyúlványán (020196/1,3 és 4 hrsz) helyenként múltbeli földmunka nyomai észlelhetők, melyet a gyér vegetáció és a sérült talajfelszín mutat. Ez valószínűleg a szomszédos anyaggyerőhely üzemeltetésével összefüggő zavarásból (ideiglenes depónia, talajfelszín és vegetáció gépi eltávolítása) ered.

Biogeográfiai jellemzés, ökológiai folyamatok

A tervezési terület növényföldrajzi szempontból az Alföld flóraidék (Eupannonicum) Mezőföld és Solti-síkság (Colocense) flórajárásához tartozik. A térség az erdőssztyep zóna részét képezi, a löszplatókon egykor kiterjedt lösztölgyesek és löszgyepek fordultak elő. Ökológiai kapcsolatról leginkább kelet felé beszélhetünk, ahol jelentősebb ökológiai akadály nélkül érintkezik a Császár-víz völgyével és a Velencei-hegység nyugati szegélyével.

A területen előforduló védett növényfajok

Flóra

A területen védett fajok elsősorban a löszgyep maradvány területén maradtak fenn. Közülük három védett fajt és négy lokálisan ritka faj figyelhető meg. Az élőhely helyes kezelésével a terület botanikai értékei megőrizhetők.

Magyar név	Tudományos név	Védettség	Eszmei érték (Ft)	Vesz. Mo.	Nemzetközi jel.	Vesz. IUCN
bunkós hagyma	<i>Allium sphaerocephalon</i>	védett	5.000	-	-	-
hengeresfész kű peremizs	<i>Inula germanica</i>	védett	2.000	-	-	-
budai imola	<i>Centaurea sadleriana</i>	védett	2.000	-	-	-
kisvirágú csűdfű	<i>Astragalus austriacus</i>	lokálisan ritka	-	-	-	-
olasz harangvirág	<i>Campanula bononiensis</i>	lokálisan ritka	-	-	-	-
halvány harangvirág	<i>Campanula cervicaria</i>	lokálisan ritka	-	-	-	-
ágas homokliliom	<i>Anthericum ramosum</i>	lokálisan ritka	-	-	-	-

A területen előforduló természetvédelmi szempontból jelentős állatfajok

Fauna

A területen átfogó zoológiai kutatások nem folytak, ezért az állattani értékekről szerzett adatok hiányosak, elsősorban a madárfaunára vonatkoznak. Az alábbi táblázat Staudinger István adatainak felhasználásával készült.

Magyar név	Tudományos név	Védettsé g	Eszmei érték (Ft)	Vesz. Mo.	Nemzetközi jel.	Vesz. IUCN
egerészölyv	<i>Buteo buteo</i>	védett	10.000	-	EU jelentőségű	-
karvalyposzáta	<i>Sylvia nisoria</i>	védett	50.000	-	EU jelentőségű	-
töviszsűrő gébics	<i>Lanius collurio</i>	védett	10.000	-	EU jelentőségű	-
mezei veréb	<i>Passer montanus</i>	védett	10.000	-	EU jelentőségű	-
gyurgyalag	<i>Merops apiaster</i>	fokozotta n védett	100.000	-	EU jelentőségű	-
tengelic	<i>Carduelis carduelis</i>	védett	10.000	-	EU jelentőségű	-
rozsdás csuk	<i>Saxicola rubetra</i>	védett	10.000	-	EU jelentőségű	-
zöld gyík	<i>Lacerta agilis</i>	védett	10.000	-	-	-
fecskefarkú lepke	<i>Papilio machaon</i>	védett	2.000	-	-	-
nappali pávaszem	<i>Inachis io</i>	védett	2.000			
vörös vércse	<i>Falco tinnunculus</i>	védett	50.000			
vad gerle	<i>Streptopelia turtur</i>	védett	10.000			
kakukk	<i>Cuculus canorus</i>	védett	10.000			
erdei fülesbagoly	<i>Asio otus</i>	védett	50.000			
búbosbanka	<i>Upupa epops</i>	védett	50.000			
nyaktekeres	<i>Jynx torquilla</i>	védett	10.000			
zöld küllő	<i>Picus viridis</i>	védett	50.000			

nagy fakopáncs	<i>Dendrocopos major</i>	védett	10.000			
mezei pacsirta	<i>Alauda arvensis</i>	védett	10.000			
erdei pityer	<i>Anthus trivialis</i>	védett	10.000			
vörösbegy	<i>Erithacus rubecula</i>	védett	10.000			
fülemüle	<i>Luscinia megarhynchos</i>	védett	10.000			
cigánycsuk	<i>Saxicola torquata</i>	védett	10.000			
fekete rigó	<i>Turdus merula</i>	védett	10.000			
énekes rigó	<i>Turdus philomelos</i>	védett	10.000			
énekes nádiposzáta	<i>Acrocephalus palustris</i>	védett	10.000			
foltos nádiposzáta	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	védett	10.000			
barátposzáta	<i>Sylvia atricapilla</i>	védett	10.000			
mezei poszáta	<i>Sylvia communis</i>	védett	10.000			
kis poszáta	<i>Sylvia curruca</i>	védett	10.000			
csilcsalpfüzike	<i>Phylloscopus collybita</i>	védett	10.000			
őszapó	<i>Aegithalos caudatus</i>	védett	10.000			
széncinege	<i>Parus major</i>	védett	10.000			
kék cinege	<i>Parus coeruleus</i>	védett	10.000			
csuszka	<i>Sitta europaea</i>	védett	10.000			
sárgarigó	<i>Oriolus oriolus</i>	védett	10.000			
erdei pinty	<i>Fringilla coelebs</i>	védett	10.000			
zöldike	<i>Carduelis chloris</i>	védett	10.000			
tengelic	<i>Carduelis carduelis</i>	védett	10.000			

kenderike	<i>Carduelis cannabina</i>	védett	10.000			
citromsármány	<i>Emberiza citrinella</i>	védett	10.000			
sordély	<i>Miliaria calandra</i>	védett	10.000			
szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	védett	2.000			
kis szíjnátszólepke	<i>Apatura ilia</i>	védett	2.000			
kis rókalepke	<i>Nymphalis urticae</i>	védett	10.000			
kardoslepke	<i>Iphiclides podalirius</i>	védett	10.000			
mezei cickány	<i>Crocidura leucodon</i>	védett	2.000			
vakond	<i>Talpa europaea</i>	védett	2.000			
barna ásóbéka	<i>Pelobates fuscus</i>	védett	2.000			
zöld varangy	<i>Bufo viridis</i>	védett	2.000			
leveli béka	<i>Hyla arborea</i>	védett	2.000			
vízisikló	<i>Natrix natrix</i>	védett	10.000			
fürge gyík	<i>Lacerta agilis</i>	védett	10.000			
kései denevér	<i>Eptesicus serotinus</i>	védett	10.000			

Kezelési szabályzat

a) Az élettelen természeti értékek kezelése és megőrzése

A terület morfológiáját megváltoztató beavatkozások (földmunkák, bányászat) nem engedélyezhetők.

b) Élőhelyek és élettelen környezete kezelése és fenntartása

A területen előforduló természetes/természet közeli élőhelytípusokat (fűzligetek, löszpusztarétek, nádas) átalakító használat (beszántás, tölétesítés, felülvetés, stb..) nem engedélyezhető.

A löszpuszta réteken és a cserjések nyíltabb részein a cserjék kíméletes kézi eltávolítása szükséges: talajfelszín feletti töelválasztás motorfűrészsel, vagy kézi fűrészsel, faanyag elszállítása (aprítékolás javasolt). A cserje anyaga a védett területen nem égethető el, szükséges esetén a megfelelő engedélyek beszerzés után erre a területtel érintkező szántóföldek vehetők igénybe. Őshonos fajokhoz vegyszer használata nem szükséges, idegenhonos fajok esetében a d) pont szerinti kezelés szükséges.

Legeltetés bevezetése előtt, illetve legeltetés hiánya esetén a degradált gyepek területén a cserjék, nagytermetű gyomok (pl.: siskanád, gyalogbodza) kézi, vagy gépi eltávolítása javasolt, a sík morfológiájú területeken erdészeti szárzúzó, vagy hasonló nagy kapacitású gép használható.

c) Fajok védelme, fenntartása

Az őshonos erdőterületekben (fűzligetek, átalakított akácosok) min. 20 db B típusú mesterséges odú kihelyezése és karbantartása (kora tavaszi kitisztítás) szükséges.

d) Agresszív fajok állományszabályozása

akác (*Robinia pseudo-acacia*): A területen legnagyobb mennyiségben előforduló fafaj. Üzemtervezett állományai esetében a b) pontban leírt eltávolítást a k) pontban bemutatott erdőfelújítás kell, hogy kövesse.

Az eltávolítást kombinált mechanikus és vegyszeres módszerrel kell elvégezni. Javasolt technológiai alternatívák:

A) változat:

1. év - Faegyedek eltávolítása töelválasztással szeptember-október hónap folyamán, vágásfelület kenése Garlon, vagy azzal, egyenértékű vegyszerrel 3 napon belül (tuskósarjak eltávolítása érdekében).

2-4. év - Gyökérsarjak és tuskósarjak hajtásainak mechanikus eltávolítása (levágás/leverés) a nyár folyamán 2 alkalommal (július/augusztus), majd ősszel (szeptember-október) térdmagasságig érő fiatal hajtások vegyszeres kezelése (hajtáskenés/pontpermetezés) Lontrel, vagy azzal, egyenértékű vegyszerrel.

B) változat:

Első év - Faegyedek törzsinjektálása augusztus-szeptember hónap folyamán Garlon, vagy azzal, egyenértékű vegyszerrel.

Második év - Teljesen el nem pusztult faegyedek pótinjektálása augusztus hónap folyamán Garlon, vagy azzal, egyenértékű vegyszerrel. Gyökérsarjak hajtásainak mechanikus eltávolítása (levágás/leverés) a nyár folyamán 2 alkalommal (július/augusztus), majd ősszel (szeptember-október) térdmagasságig érő fiatal hajtások vegyszeres kezelése (hajtáskenés/pontpermetezés) Lontrel, vagy azzal, egyenértékű vegyszerrel. A lábon elhalt faanyag eltávolítása vegetációs időszakon kívül (szeptember-február) a második év végén.

Negyedik év - Gyökérsarjak hajtásainak mechanikus eltávolítása (levágás/leverés) a nyár folyamán 2 alkalommal (július/augusztus), majd ősszel (szeptember-október) térdmagasságig érő fiatal hajtások vegyszeres kezelése (hajtáskenés/pontpermetezés) Lontrel, vagy azzal, egyenértékű vegyszerrel.

A technológia a kezelés kivitelezésekor elérhető vegyszer és eszközhasználati tapasztalatok alapján felülvizsgálható. A vegyszeres kezelés szakirányításához felsőfokú növényvédelmi képesítés szükséges.

ezüstfa (*Eleagnus angustifolia*): Faegyedek eltávolítása tőelválasztással július-augusztus hónap folyamán, vágásfelület kenése Garlon, vagy azzal, egyenértékű vegyszerrel 3 napon belül (tuskósarjak eltávolítása érdekében).

Amennyiben utókezelésre szükség bizonyul a második évben, akkor a sarjak mechanikus eltávolítása (levágás/leverés) a nyár folyamán 2 alkalommal (július/augusztus), majd ősszel (szeptember-október) térdmagasságig érő fiatal hajtások vegyszeres kezelése (hajtáskenés/pontpermetezés) Garlon, vagy azzal, egyenértékű vegyszerrel.

A technológia a kezelés kivitelezésekor elérhető vegyszer és eszközhasználati tapasztalatok alapján felülvizsgálható. A vegyszeres kezelés szakirányításához felsőfokú növényvédelmi képesítés szükséges.

aranyvessző (*Solidago* sp.): Visszaszorítása a gyomos száraz gyep területén lehetséges, ahol szárazzóval/nagy teljesítményű kaszával a vegetációs időszakban végzett min. 2 kaszálással (június - szeptember között, időjárástól függően) kell a virágzást és termésérlelést megakadályozni. A fűzligetbe és nádas szegélybe elegendő példányainak eltávolítására reálisan kivitelezhető költséghatékony technológia nem áll rendelkezésre.

zöld juhar (*Acer negundo*) és *nyugati ostorfa* (*Celtis occidentalis*):

Szálanként előforduló egyedeit a teljes területről tőelválasztással el kell távolítani a vegetációs időszakon kívül (szeptember - február). Vegyszer használat nem szükséges.

Az invazív fajok elleni védekezést rendszeresen (min. 5 évente) ismételni kell. Új fajok megjelenése esetén jelen kezelési terv kiegészítendő a faj specifikus kezelési technológiával.

e) őrzés, védelem

A természetvédelmi terület határát jelző hatósági táblák kihelyezése szükséges, elsősorban a területet átszelő utak mellett és a szántófölddel érintkező szegély mentén néhány ponton (min. 8 tábla). A védett terület állapotának ellenőrzése szükség szerint, de évente min. 4 alkalommal szükséges.

f) Szántóföldi gazdálkodás

A természetvédelmi területen a kihirdetéskor meglévő szántóföldeken lehet szántóföldi gazdálkodást végezni, gyepek/erdők szántóföldi művelésbe vonása nem engedélyezhető.

A szántóföldi gazdálkodás során intenzív szántóföldi termesztés nem végezhető, a jelenlegi, vadföld célú használat folytatása, vagy extenzív gyógynövénytermesztés javasolt. Alkalmazni kell az alábbi szabályokat:

- műtrágya, növényvédő szer, talajfertőtlenítő nem alkalmazható
- tápanyag utánpótlás csak szerves anyaggal (istállótrágya, komposzt) végezhető
- betakarítás során a gépi munkát kizáró mintázatban kell végezni (belülről kifelé és nem kívülről befelé haladva)
- a szegélyek túlszántása tilos
- öntözés nem végezhető.

Természetvédelmi szempontból kedvező a védett terület szántóföldeinek művelési ág váltása gypesítéssel. Javasolt költséghatékony technológia:

Szántóterületre lucerna vetése, majd rendszeres kaszálása. A lucerna 3-4 év után erősen kiritkul, és helyét fokozatosan a környező területekről betelepülő fűfajok és gyepalkotó növények veszik át. A gyepesedés befejeződését követően a területre a gyephasználati szabályokat kell alkalmazni.

g) Rét, legelőgazdálkodás

A tervezési terület gyepfoltjain kíméletes, extenzív, juhokkal végzett legeltetés szükséges, melyhez az agrár-környezetvédelmi program *Extenzív gyepgazdálkodás célprogram* előírásai az irányadók. Az alapvető szabályok:

- a legeltetett területen legalább 0,2 állategység/ha, maximum 1 állategység/ha legeltetési sűrűség alkalmazása;
- a gyepek túllegeltetése tilos;
- felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, öntözés tilos;
- pásztoroló legeltetést kell alkalmazni;
- az enyhe lejtésű területeken őszi tisztító kaszálás elvégzése javasolt, amely után a lekaszált anyagot legkésőbb október 31-ig a területről le kell hordani.

Amennyiben legeltetésre nincs lehetőség, a b) pontban bemutatott cserjementesítést rendszeresen el kell végezni.

h) Talajerő-gazdálkodás

Az erdő- és gyepterületeken tápanyag utánpótlás nem engedélyezhető. A vadföldek/szántók területén csak szerves tápanyag utánpótlás (istállótrágya, vagy komposzt) alkalmazható, műtrágya használata nem megengedett. A meredek lejtőoldalakon végzett erdő átalakítások során az erózió elleni védelmet biztosítani kell (pl. eróziófogó gátak fatörzsek keresztbe fektetésével).

i) Növényvédelem

A védett területen belül vegyszerhasználat csak az idegenhonos fajok eltávolításához engedélyezhető.

j) Állattenyésztés, különös tekintettel a régi magyar háziállat fajták fenntartására

A területen a b) pontnak megfelelő pásztoroló legeltetés szükséges, melyhez kapcsolódóan javasolt, de nem nélkülözhetetlen az őshonos hazai juhajták előnyben részesítése (elsősorban racka, cikta cigája). Az állattartáshoz szükséges infrastruktúra a területen nem helyezhető el, azt a védett területen kívül kell biztosítani.

k) Erdőgazdálkodás

A tervezési területre vonatkozó hatályos erdészeti üzemterv módosítása szükséges. A területen található idegenhonos erdőket az invazív fajok kiszorítása érdekében át kell alakítani őshonos fajösszetételűvé. Alkalmazandó fafajok a térségben előforduló pionír jellegű, valamint a tatárjuharos lösztölgyesre jellemző fajok, különösen: mezei juhar (*Acer campestre*), mezei szil (*Ulmus minor*), szürke nyár (*Populus canescens*), fekete nyár (*Populus nigra*), fehér fűz (*Salix alba*), tatárjuhar (*Acer tataricum*), molyhos tölgy (*Quercus pubescens*), kocsányos tölgy (*Quercus robur*), vadvadkörte (*Pyrus pyraeaster*).

Az idegenhonos fafajok eltávolítását a d) pontban leírtak szerint kell elvégezni. Tarvágás egyszerre max. 3 hektár összterületen végezhető. A kitermelés során az őshonos faegyedeket (különösen idős, odvas fákat) hagyásfaként max. 5% mennyiségben vissza kell hagyni. Az ültetés során csak részleges talajelőkészítés alkalmazható (sávos, pásztás, vagy gödrös), a domborzati viszonyok miatt elsősorban kézi, esetleg speciális gépi telepítés alkalmazható. Az idegenhonos fajok költséghatékony visszaszorítása érdekében a tarvágást követően 1 évig kizárólag invazív fajok utókezelése javasolt, telepítés a tarvágást követő második évben érdemes megkezdni.

A természetvédelmi terület összes őshonos faállományú üzemtervezett erdőjében folyamatos erdőkép mellett zajló erdőgazdálkodási módok bevezetése szükséges, tarvágás nem végezhető.

Az üzemtervezett erdőn kívüli élőhely foltokon őshonos fa- és cserjefaj kizárólag természetvédelmi kezelés céllal (pl.: gyepterületek helyreállítása) vágható ki.

l) Vadgazdálkodás

A területen jelenleg zajló vadgazdálkodás tovább folytatható. A védetté nyilvánítás után a vadászati- és vadgazdálkodási létesítményeket felül kell vizsgálni, a 020200/2 hrsz szegélyében található fácánnevelő telep bővítése, illetve állandó infrastruktúra (pl.: kezelő épület) elhelyezése nem engedélyezhető. A telepet középtávon lehetőleg meg kell szüntetni.

m) Közlekedést érintő kezelési előírások

A tervezési területen lévő utak felszámolása, lezárása nem szükséges, de új földút létesítése a területen - keskeny, burkolatlan sétaösvény létesítése kivételével - nem javasolt.

n) Építési tevékenységeket érintő kezelési előírások

A területet a település rendezési tervben 0%-os beépítést engedő véderdő övezetbe javasolt sorolni. A vadföldek, szántók területe 0%-os beépítést engedő általános mezőgazdasági övezetbe sorolandó. A területen új légvezeték és út nem létesíthető.

o) Turizmust érintő kezelési előírások (idegenforgalom, üdülés, ökoturizmus, bemutatás, oktatás, rekreáció)

A területen oktatóközpont, bemutatóhely létesítése nem engedélyezhető.

Min. 1., maximum 2 tanösvény/sétaút kijelölése javasolt, meglévő utak hasznosításával, a helyi lakosság szabadidős céljainak kiszolgálására. A terület a kijelölt utakon kutyákkal látogatható. A tanösvényen ismertető táblák és útjelző jelek elhelyezhetők, de azokat a természetességi térkép alapján degradált élőhelyfoltokba kell tervezni. A szabadidős funkciók erősítése érdekében javasolt a Jancsár-völgy természetvédelmi terület és az Aranybulla emlékmű között biciklivel is igénybe vehető hosszabb túraútvonal kijelölése.

A terület értékeiről a természetvédelmi kezelő honlapján bemutatást szolgáló leírás, valamint jelen kezelési terv nyilvánossá tétele szükséges. Ugyanezzel a céllal javasolt szóróanyag/lepirellő megjelentetése.

p) Ipari és bányászati tevékenységeket érintő kezelési előírások

A területen ipari, bányászati tevékenység nem engedélyezhető.

